

KATEGORIA KONKURSOWA – scenariusz zajęć dla szkół podstawowych

TYTUŁ SCENARIUSZA – **MŁODZI MAJĄ GŁOS – TURNIEJ ORATORSKI**

IMIĘ I NAZWISKO AUTORA – Izabela Saganowska

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II w Mińsku Mazowieckim

SCENARIUSZ

Scenariusz obejmuje cykl zajęć dla uczniów kl. 7-8 ze szkół podstawowych realizowanych metodą edukacyjnego projektu społecznego. Zakłada interdyscyplinarność działań, czyli łączenie treści z różnych przedmiotów szkolnych i współpracę nauczycieli uczących tych przedmiotów w formie wsparcia pracy projektowej uczniów.

Cele zajęć:

- poznanie historii i teraźniejszości miasta Mińsk Mazowiecki;
- oswojenie z trudną sztuką występów publicznych;
- nawiązywanie relacji międzypokoleniowych, budowanie lokalnej wspólnoty;
- stwarzanie realnej możliwości prezentacji uzdolnień, talentów i umiejętności młodych ludzi, budowanie poczucia wartości;

Etapy pracy nad projektem:

1. Cykl lekcji dotyczących retoryki, czyli sztuki skutecznego przemawiania.

LEKCJA 1-2 – Słowa mogą zmieniać ludzi i świat, czyli do czego służy przemówienie?

Uczniowie poznają przykłady przemówień – literackich i rzeczywistych, np.

a) przemówienie księdza Kamińskiego na pogrzebie Michała Wołodyjowskiego – fragment „Pana Wołodyjowskiego” H. Sienkiewicza

b) fragmenty „Kazań sejmowych” Piotra Skargi, np. „Kazanie wtóre. O miłości ku ojczyźnie i o pierwszej chorobie Rzeczypospolitej, która jest z nieżyczliwości ku ojczyźnie”

c) przemówienie Martina Luthera Kinga „I have a dream”

<https://www.arte.tv/pl/videos/074567-005-A/i-have-a-dream-martin-luther-king/>

d) przemówienie Mariana Turskiego „Auschwitz nie spadło z nieba”

<https://www.youtube.com/watch?v=BwveeOmDN4o>

e) mowa Noblowska Olgi Tokarczuk lub Wisławy Szymborskiej (fragmenty)

<https://www.nobelprize.org/uploads/2019/12/tokarczuk-lecture-polish.pdf>

http://www.typeszymborska.pl/materialy/Szymborska_2014_proza_prose.pdf

Po wysłuchaniu lub przeczytaniu wybranych fragmentów przemówień uczniowie dyskutują nad znaczeniem przemówienia jako formy wypowiedzi i jej wpływem na odbiorców.

Uczniowie zapisują najbardziej charakterystyczne, powtarzające się cechy przemówienia jako formy wypowiedzi. Nauczyciel wprowadza schemat budowy przemówienia:

- wstęp (nawiązanie kontaktu z odbiorcami, omówienie okoliczności wygłoszenia przemówienia, sformułowanie celu przemówienia);
- rozwinięcie (argumentacja potwierdzona przykładami, z zastosowaniem środków retorycznych);
- zakończenie (wnioskowanie, podsumowanie, sformułowanie przesłania).

LEKCJA 3-4 – Jak przemawiać skutecznie?, czyli o środkach retorycznych.

Nauczyciel przygotowuje fragmenty przemówień (teksty z poprzedniej lekcji długości maksymalnie 1 strony), dzieli uczniów na grupy, każdej grupie przydziela 1-2 fragmenty i prosi o wskazanie sposobów osiągnięcia skuteczności tego przemówienia.

Polecenie dla grupy – Przeczytajcie uważnie otrzymany fragment. Zastanówcie się, co takiego zrobił lub powiedział mówca, by przekonać słuchaczy do swojego zdania? Jakich użył środków językowych i jakich pozawerbalnych?

Podsumowaniem pracy grup jest powstanie tzw. „gadającej ściany” – każda z grup podchodzi do wywieszonych na ścianie plansz „ŚRODKI JĘZYKOWE” i „ŚRODKI POZAWERBALNE” i dopisuje swoje spostrzeżenia. Mogą także uzupełnić spis swoimi pomysłami, które nie wystąpiły w analizowanych fragmentach.

Przykładowa notatka z lekcji:

ŚRODKI RETORYCZNE w przemówieniu:

- A. ŚRODKI JĘZYKOWE, np. bezpośrednie zwroty do słuchaczy (apostrofy), powtórzenia, pytania retoryczne, argumenty emocjonalne, wykrzyknienia, metafory, przykłady odwołujące się do rzeczywistości, w której żyją słuchacze/autor, argumenty rzeczowe, merytoryczne oparte na danych, faktach, powoływanie się na autorytety, cytowanie;
- B. ŚRODKI POZAWERBALNE – postawa ciała, gestykulacja, mimika, natężenie głosu, cisza, tempo mówienia, elementy wzbogacające wystąpienie (np. obraz, przedmiot, znaczący rekwizyt);

2. Cykl lekcji dotyczących osób/instytucji, które otrzymały tytuły: „Honorowy Obywatel Miasta” lub „Zasłużony dla Miasta”.

LEKCJA 1-4 – Honorowi Obywatele Miasta Mińsk Mazowiecki i Zasłużeni dla Miasta Mińsk Mazowiecki

LEKCJA 1 - wycieczka do Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki, spotkanie z burmistrzem lub wiceburmistrzem miasta dotyczące zasad i historii przyznawania tytułu „Honorowego Obywatela Miasta” lub „Zasłużony dla Miasta”.

<https://www.minsk-maz.pl/plik,5772,uchwala-w-sprawie-ustanowienia-tytulow-honorowy-obywatel-miasta-minsk-mazowiecki-i-zasluzony-dla-miasta-minsk-mazowiecki-oraz-przyjecia-regulaminu-zasad-i-trybu-ich-nadawania.pdf>

LEKCJA 2 - analiza podczas zajęć w pracowni komputerowej strony urzędu miasta z danymi osób, które do tej pory uzyskały tytuły „Honorowego Obywatela Miasta” lub „Zasłużonego dla Miasta”;

<https://www.minsk-maz.pl/714,honorowi-obywatele-i-zasluzeni-dla-miasta>

- uczniowie w grupach wybierają jedną postać, która ich szczególnie zainteresowała, formułują argumenty potwierdzające ich wybór;

LEKCJA 3-4 – spotkanie z przedstawicielem Towarzystwa Przyjaciół Mińska Mazowieckiego dotyczące wybranych postaci; uczniowie zadają pytania dotyczące tych postaci lub źródeł informacji o nich;

3. Praca projektowa

Uczniowie w 4-osobowych grupach przygotowują wystąpienia na temat wybranej przez siebie postaci. Pozyskują informacje z różnych źródeł, dokonują selekcji informacji, zastanawiają się nad elementami swojego wystąpienia (językowymi i pozajęzykowymi).

Na tym etapie pracy nauczyciele pełnią funkcję mentorów, spotykają się z uczniami z ich inicjatywy, służą wsparciem, doradzają, podpowiadają kierunek pracy.

Uczniowie przygotowują 10-minutowe prezentacje o wybranej postaci ważnej dla swojego miasta. Kryteria sukcesu (czyli warunki właściwej realizacji zadania):

1. Przedstawiam postać – podaję jej imię, nazwisko (lub nazwę, jeśli jest to organizacja/institucja), prezentuję historię postaci lub instytucji z uwzględnieniem jej wpływu na rozwój mojego miasta.
2. Argumentuję wybór – przedstawiam argumenty przemawiające za wybraniem danej postaci do prezentacji, akcentuję znaczenie postaci lub instytucji dla rozwoju mojego miasta.
3. Wygłaszam przemówienie – buduję tekst zgodny z formą wypowiedzi, stosuję środki retoryczne (językowe i pozajęzykowe).
4. Wzbogacam wystąpienie dodatkowymi elementami – dbam o wzbudzenie zainteresowania słuchaczy (np. wprowadzam elementy interaktywności z publicznością, wzbogacam wystąpienie o prezentację zdjęć, filmiki, krótkie wywiady), sensownie dzielę pracę w grupie – zgodnie z możliwościami i umiejętnościami członków grupy.

Nauczyciel stwarza uczniom możliwości techniczne do zaprezentowania swojego wystąpienia przed publicznością, a także organizuje warunki techniczne TURNIEJU ORATORSKIEGO z udziałem słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Mińsku Mazowieckim.

4. Organizacja TURNIEJU ORATORSKIEGO z udziałem uczniów oraz studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Mińsku Mazowieckim.

Finalem realizacji edukacyjnego projektu społecznego jest zorganizowanie TURNIEJU ORATORSKIEGO z udziałem studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku w roli słuchaczy i jurorów.

Po wcześniejszym umówieniu terminu, miejsca i okoliczności spotkania uczniowie podczas jednego ze spotkań (wykładowych) dla studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Mińsku Mazowieckim prezentują w grupach swoje wystąpienie. W przeciętnej klasie (ok. 24-osobowej) będzie 6 grup 4-osobowych. Każda grupa ma 10 minut na zaprezentowanie postaci, która jej zdaniem miała największy wpływ na rozwój naszego miasta. W wystąpieniu może zabierać głos jedna osoba z grupy lub kilka (w zależności od pomysłu grupy). Wystąpienia mogą być wzbogacane prezentacjami wykonanymi przez uczniów, filmikami, nagraniami fragmentów wywiadów, zdjęciami, a także elementami interakcji między prowadzącymi wstąpienie a słuchaczami itd.

Słuchacze, czyli studenci Uniwersytetu Trzeciego Wieku mogą zadawać każdej grupie pytania, dopowiadać, wzbogacać wypowiedzi uczniów. Publiczność pełni w TURNIEJU ORATORSKIM rolę jurorów. Na podstawie niejawnego głosowania na wybraną prezentację wyłaniana jest grupa, która otrzymuje nagrodę MIŃSKIEGO ORATORA.

DODATKOWE INFORMACJE:

Projekt można rozwinąć o współpracę z Uniwersytetem Trzeciego Wieku

- a) w pozyskiwaniu funduszy na organizację TURNIEJU ORATORSKIEGO, np. ufundowanie nagrody dla grup;
- b) w organizacji TURNIEJU ORATORSKIEGO „Starsi mają głos”, który będzie formą rewanżu, czyli zamianą ról – studenci Uniwersytetu Trzeciego Wieku (przedstawiciele) przygotowują kilka prezentacji dotyczących osób zasłużonych dla miasta i wygłoszą je przed uczniami, którzy tym razem będą pełnili rolę jurorów.